

**UCHWAŁA Nr X/75/19
RADY GMINY OSIE**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2020 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz.2277) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Przyjmuje się preliminarz wydatków na realizację Programu, o którym mowa w § 1, w brzmieniu załącznika nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gmina realizuje zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz zadania z zakresu zwalczania narkomanii. W celu realizacji zapisów wynikających z ww. ustawy należy corocznie uchwalać Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wobec powyższego podjęcie uchwały uważa się za uzasadnione.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2020 ROK

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla gminy Osie na rok 2020 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz w zakresie minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu. Program jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat. Zaplanowane działania są rokrocznie poddawane ocenie i udoskonalane, po to by realizacja jego celów przynosiła wymierne korzyści dla poszczególnych grup mieszkańców naszej gminy. Rozszerzenie katalogu zaplanowanych zadań wynika z konsultacji prowadzonych z reprezentantami instytucji oraz innymi osobami włączonymi w ich realizację. Różnorodność zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok wynika ze specyfiki problemu jakim jest uzależnienie jego wielopłaszczyznowych skutków sięgających wielu osób i instytucji a także potrzeb mieszkańców naszej gminy.

Program wyznacza obszary, w których gmina zamierza podejmować działania określone w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 r. (Dz.U.2019.2277 j.t.) oraz Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005 r. (Dz. U.2019.852 j.t.) stanowi on spis działań podejmowanych na terenie gminy gdyż „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin” oraz „przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin”.

Program stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osie i wpisuje się w cel operacyjny określony w Narodowym Programie Zdrowia, który obejmuje profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

W swej konstrukcji merytorycznej program jest tożsamy z założeniem rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów.

Rozdział I

DIAGNOZA SYTUACJI DOTYCZĄCA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ NARKOMANII W GMINIE OSIE

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najważniejszymi zagrożeniami”, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Przyjmuje się następujące rozmiary populacji Polaków, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych: ok. 4% populacji Polaków stanowią dorośli żyjący w otoczeniu alkoholików (współmałżonkowie, rodzice). Szacuje się, że w rodzinach z problemem alkoholowym wychowuje się ok. 1,5-2 mln dzieci, z czego 500 tys. znajduje się w sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu i wymaga natychmiastowej interwencji. Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne szacują, że osób uzależnionych od alkoholu jest ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie ok. 2,5 mln. Również spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie prowadzi do podejmowania zachowań ryzykownych i zaburza proces rozwojowy. Jak wynika z ogólnopolskich badań ESPAD obejmujących uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych oraz uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych w czasie ostatnich 12 m-cy przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło około 72% 15-latków i blisko 93% 17-18 latków. Z badań przeprowadzonych w 2015 r., do upicia się przyznało się 12% 15-16 latków i 19,7% 17-18 latków. Z danych wynika również, że wciąż jest wysoka dostępność alkoholu dla młodych ludzi, za niemożliwe do zdobycia piwo, uznało zaledwie 4,5% uczniów młodszych i 1,1% uczniów starszych. Uzależnienie od narkotyków to problem, który również niesie ze sobą ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych tj. HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne, gruźlica. Szacuje się, że w Polsce jest około 100 tys. osób uzależnionych od narkotyków. Wobec powyższego realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest zasadna i konieczna do ograniczenia skali występujących na terenie Gminy uzależnień oraz ich negatywnych następstw.

1. Rynek alkoholowy w gminie Osie.

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U.2018.2137 j.t.). W wyniku wprowadzonych w 2018 roku zmian, które dały samorządom nowe uprawnienia, Gmina dokonała korekt w przepisach prawa miejscowego, tj. utraciły moc dotychczasowe uchwały w sprawie usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży. Zostały uchwalone następujące przepisy prawa miejscowego:

1. Uchwała Rady Gminy Nr XXVIII/214/18 z dnia 05.04.2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy Osie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
2. Uchwała Rady Gminy Nr XXVIII/213/18 z dnia 05.04.2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Osie.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ustalona przez Radę Gminy Osie.

Wyszczególnienie	
Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:	115
a) do spożycia poza miejscem sprzedaży	
- napoje alkoholowe zawierające do 4,5% alkoholu i piwo	30
- napoje alkoholowe zawierające pow. 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	22
- napoje alkoholowe zawierające pow. 18%	16
b) do spożycia w miejscu sprzedaży	25
- napoje alkoholowe zawierające do 4,5% alkoholu i piwo	
- napoje alkoholowe zawierające pow. 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	12
- napoje alkoholowe zawierające pow. 18%	10

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie Gminy Osie

Wyszczególnienie	Rok		
	2017	2018	2019
Ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa):	37	39	40
a) do spożycia poza miejscem sprzedaży	19	19	19
b) do spożycia w miejscu sprzedaży	9	11	10
c) piwo	9	9	11

Zestawienie liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	Liczba punktów sprzedaży ogółem	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży
2017	37	5461	148
2018	39	5477	140
2019	40	5488	137

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych (placówki handlowe, zakłady gastronomiczne) kształtuje się na porównywalnym poziomie w poszczególnych latach objętych programem.

Wykazując liczbę mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży należy wziąć pod uwagę również osoby, które przebywają na terenie Gminy w okresie letnim oraz osoby, które czasowo zamieszkują Gminę (np. z uwagi na posiadanie dwóch domów). W związku z powyższym faktyczna liczba mieszkańców jest wyższa a co za tym idzie większa jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Działalność gospodarczą w tym zakresie prowadzą osoby fizyczne, jak również spółki prawa handlowego z dużym doświadczeniem, posiadające szeroką ofertę handlową, gastronomiczną i usługową. Na terenie gminy Osie stosuje się również ograniczenie korzystania z zezwoleń poprzez przepisy uchwały nakazującej zachowanie 50- metrowej odległości od obiektów chronionych. Intencją wymienionej uchwały jest m. in. ograniczenie dostępności alkoholu szczególnie dla dzieci i młodzieży.

2. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Prawidłowość korzystania z zezwoleń sprawdzana jest poprzez kontrole punktów sprzedaży prowadzone przez upoważnionych członków GKRPA.

Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym przestrzeganie zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt i pod zastaw oraz przestrzeganie zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych.

Ilość przeprowadzonych kontroli

Podmiot prowadzący kontrolę	Rok		
	2017	2018	2019
GKRPA	6	2	1

W trakcie powyższych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Poradnictwo i terapia.

Od 1 marca 2015 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej został zatrudniony psycholog, który świadczy usługi w zakresie poradnictwa psychologicznego dla m. in. osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych. Ponadto zgodnie z zawartą umową w każdy wtorek miesiąca w Punkcie Konsultacyjnym pełni dyżury terapeuta uzależnień.

Liczba osób, którym udzielono pomocy

Rodzaj świadczeń	Rok					
	2017		2018		2019	
	1. os.	1. świadczeń	1. os	1. świadczeń	1. os	1. świadczeń
Poradnictwo psychologiczne indywidualne	15	28	10	32	11	56

Terapia uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu	15	124	9	112	13	96
Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	7	-	6	-	16	-

W 2019 roku udzielono 56 indywidualnych porad psychologicznych dla 11 osób. Terapeuta uzależnień udzielił 96 porad 13 osobom. Ponadto członkowie GKRPA oraz terapeuta uzależnień w sumie, przeprowadzili z 16 osobami uzależnionymi, rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego. Jak wynika z danych zawartych w tabeli poradnictwo psychologiczne oraz terapeutyczne w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu cieszy się zainteresowaniem mieszkańców Gminy, jednocześnie wskazuje na konieczność kontynuowania podjętych działań.

4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej. Celem działalności GOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy Osie. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się rodzinom o niskim dochodzie, jak również, gdy występują okoliczności, o których mówi ustawa o pomocy społecznej. W części rodzin korzystających z pomocy GOPS występuje problem uzależnienia od alkoholu. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rodziny korzystające z pomocy GOPS

	Rok		
	2017	2018	Do 30.11.2019
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS.	170	164	149
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS, które zostały objęte tą pomocą w związku z występowaniem m. in. alkoholizmu w rodzinie.	23	19	16
Wartość środków finansowych przeznaczonych na pomoc osobom/ rodzinom z problemem alkoholowym.	105 869	88 368	71 902

Z przedstawionych danych, biorąc pod uwagę lata 2017 i 2018 wynika, iż nastąpił spadek liczby korzystających z pomocy Ośrodka. Zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Środki finansowe przeznaczone na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym również uległy zmniejszeniu.

5. Profilaktyka przeciwalkoholowa i zapobiegająca narkomanii z dziećmi i młodzieżą.

W ramach prowadzonej profilaktyki dzieciom i młodzieży oferuje się zajęcia sportowe, logopedyczne, udział w wycieczkach, koloniach letnich, spektaklach, wyjazdach na lodowisko, basen, imprezach plenerowych takich jak np. Dzień Dziecka, Mikołajki. Wszystkie te zajęcia zawierają elementy profilaktyki przeciwalkoholowej i zapobieganiu narkomanii. Zachęcają do zdrowego trybu życia oraz aktywnego spędzania wolnego czasu bez używek. W organizowanych zajęciach, w mijającym roku uczestniczyło ok. 200 dzieci w tym dzieci z rodzin alkoholowych. Duże zainteresowanie oferowanymi zajęciami wśród dzieci i młodzieży wskazuje na konieczność kontynuowania podjętych działań a także wzbogacenia dotychczasowych form o nowe propozycje spędzania czasu wolnego.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych na terenie gminy Osie, zespół badawczy zaleca kontynuowanie działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i poszerzanie o inne rozbudowane cykliczne programy profilaktyczne. Zajęcia profilaktyczne powinny obejmować ćwiczenia aktywizujące młodzież, aby przez doświadczenie nabywała umiejętności, a także wiedzę dotyczącą zachowań ryzykownych.

6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiu liczy ośmiu członków. W jej skład wchodzi przedstawiciele: GOPS- u, Oświaty, Policji.

Do zadań Komisji należy przede wszystkim opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz rozpatrywanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych. Komisja w Osiu zajmuje się również szeroko pojętą profilaktyką, która polega m.in. na współpracy ze szkołami w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych skierowanych do uczniów, nauczycieli oraz rodziców. Komisja współpracuje również z podmiotami zewnętrznymi, które oferują działania o profilaktyce antyalkoholowej i antynarkotykowej a także na temat zdrowego odżywiania oraz aktywnego spędzania wolnego czasu. Do zadań Komisji należy również m.in. prowadzenie punktu konsultacyjnego, udzielanie informacji o dostępnych miejscach pomocy osobom uzależnionym, prowadzenie rozmów motywujących do zaprzestania nadużywania alkoholu, kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, organizowanie wypoczynku letniego, zimowego dla dzieci i młodzieży oraz zakup i dystrybucja materiałów profilaktycznych.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ilość wniosków zgłoszonych do Komisji o zastosowanie leczenia odwykowego

	Rok		
	2017	2018	2019
Ilość wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego.	4	4	1
Ilość umorzonych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego.	-	-	-
Ilość wniosków złożonych do Sądu, o skierowanie na przymusowe leczenie.	0	0	0

Z przedstawionych danych wynika, iż w latach 2018 i 2019 zmniejszeniu uległa liczba zgłoszeń o zastosowanie leczenia odwykowego.

Wnioski w sprawie leczenia w większości są składane przez rodziny nawiązujące bezpośredni kontakt z członkami Komisji alkoholowej lub w formie pisemnej. Można przypuszczać, że jest to spowodowane zaangażowaniem rodzin w poszukiwanie skutecznej pomocy, zmniejszeniem wstydu w sytuacji występowania choroby alkoholowej. W sytuacji kiedy osoba uznana za uzależnioną od alkoholu, która zgodnie z opinią biegłych powinna poddać się leczeniu odwykowemu lecz tego nie robi, wobec takiej osoby Komisja może wystąpić z wnioskiem do Sądu, o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe. W 2019 r. komisja nie składała takiego wniosku do Sądu.

Wpływ na realizację procedury zobowiązania do leczenia odwykowego wobec osób zgłaszanych mają różne czynniki warunkujące zawieszanie, bądź umarzanie wniosków o zastosowanie leczenia.

Do głównych powodów zawieszenia bądź umorzenia wniosków zalicza się: prośba rodziny o wstrzymanie bądź wycofanie wniosku, pozytywna zmiana zachowań osoby zgłoszonej.

Inne działania podejmowane przez GKRPA

	Rok		
	2017	2018	2019
Ilość opinii wydanych przez biegłych	3	3	0
Ilość przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia	7	6	16
Ilość opinii wydanych w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu.	26	23	26

Na przestrzeni lat 2017- 2018 ilość opinii wydanych przez biegłych utrzymywała się na tym samym poziomie. W roku 2019 nie została wydana żadna taka opinia. Wzrosła natomiast liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

W przypadku opinii w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych, możemy zauważyć, że ich liczba w roku 2019 zwiększyła się w porównaniu do roku 2018. Ogólnie ilość wydawanych opinii na przełomie ostatnich dwóch lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Ponadto w związku ze zmianą zapisu art. 18¹ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi od 2016 r., Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie mają obowiązku opiniowania wniosków o jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wnioski:

Na podstawie przedstawionego materiału oraz w wyniku przeprowadzonej diagnozy zagrożeń społecznych, sformułowano następujące wnioski dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom:

1. Należy stwierdzić, że rynek alkoholowy na terenie gminy Osie jest rynkiem ustabilizowanym pod względem ilości punktów sprzedaży.
2. W celach profilaktycznych należy cyklicznie przeprowadzać szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych, nt. stosowania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi, ze szczególnym uwzględnieniem metod i sposobów odmowy sprzedaży alkoholu w przypadkach zakazanych przepisami prawa. Egzekwowanie zapisów prawnych dotyczących handlu napojów alkoholowych (m.in. sprzedaży alkoholu osobom nieletnim).

3. Stwierdzono, że świadczone poradnictwo psychologiczne oraz terapeutyczne w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu cieszy się zainteresowaniem wśród mieszkańców gminy. Należy w dalszym ciągu kontynuować podjęte w tym zakresie działania.

4. Zajęcia profilaktyczne realizowane dla dzieci i młodzieży, promujące alternatywne i wolne od uzależnień formy spędzania wolnego czasu, promujące zdrowe odżywianie uwzględniając wzbogacenie i/lub poszerzenie dotychczasowej oferty. Działania profilaktyczne, aby mogły być skuteczne muszą być długofalowe, powtarzalne, adekwatne dla danej grupy odbiorców i prowadzone przez odpowiednio do tego przygotowane osoby.

5. Warsztaty profilaktyczne dla uczniów młodszych klas szkoły podstawowej, które ukierunkowane będą na uświadamianie dzieciom zagrożenia oraz wyjaśnienie w przystępny sposób złożoność zjawiska. Natomiast dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej warsztaty profilaktyczne poruszające temat szkodliwości alkoholu oraz jego wpływu na dorosłe życie młodego człowieka.

6. Organizacja działań profilaktycznych w formie wyjazdów integracyjno- kulturalnych połączonych z profilaktyką antyalkoholową, antynarkotykową oraz przeciwdziałania przemocy domowej skierowane dla osób dorosłych borykających się z problemami uzależnień, przemocy w rodzinie jak również dla osób prawidłowo funkcjonujących w środowisku zagrożonych w/w problemami.

7. Prowadzenie szeroko zakrojonych działań prewencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych-mieszkańców gminy Osie.

Rozdział II

REALIZATORZY ZADAŃ ZAPLANOWANYCH W GMINNYM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA GMINY OSIE

Rozwiązywanie problemów alkoholowych wymaga współdziałania Gminy z szeregiem instytucji. W gminie Osie rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Szkoły podstawowe
4. Świetlice wiejskie
5. Pedagog szkolny
6. Punkt konsultacyjny w Osiu
7. Gminna Przychodnia w Osiu
8. Posterunek Policji w Osiu
9. Gminny Zespół Interdyscyplinarny
10. Psycholog
11. Terapeuta uzależnień

Rozdział III

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA GMINY OSIE

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu a także członków ich rodzin.

1.1 Motywowanie osób, u których zdiagnozowano uzależnienie do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu.

1.2 Kierowanie osób do biegłych- specjalistów w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, celem zdiagnozowania uzależnienia.

1.3. Prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

1.4. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i psychospołecznego dla osób współuzależnionych.

1.5 Współpraca z poradnią odwykową w celu pomocy przy realizacji zadań programowych, a także finansowanie dyżurów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz upowszechnianie materiałów edukacyjnych.

1.6. Kierowanie osób realizujących zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na szkolenia, dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin oraz tworzących i realizujących profesjonalne programy zdrowotne i profilaktyczne.

1.7. Organizowanie i finansowanie szkoleń, kursów, warsztatów, prelekcji, konferencji, wykładów i innych form doształcania i podnoszenia kwalifikacji, adresowanych w szczególności do osób działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy, uzależnień behawioralnych czy innych zachowań ryzykownych.

1.8. Opłacenie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

1.9. Ponoszenie kosztów sądowych związanych z opłaceniem wniosków w sprawie skierowania na leczenie odwykowe.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

2.1. Budowanie gminnego systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej, współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną i psychologiczną;

2.2. Wspieranie działań zgodnych z procedurą interwencji wobec przemocy domowej, pod nazwą „Niebieska Karta”; przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom również z zakresu problemów dzieci i młodzieży w cyberprzestrzeni.

2.3. Finansowanie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

2.4. Finansowanie Gminnego Punktu Konsultacyjnego.

2.5. Integracja lokalnego społeczeństwa, w tym integracja rodzin, w szczególności tych rodzin,

w których występuje problem alkoholowy, lub inne zachowania ryzykowne, działania realizowane poprzez m.in. włączanie mieszkańców gminy w realizację ogólnopolskich kampanii lub innych działań promujących życie wolne od nałogów, które to zadania mogą być uzupełnione o organizację spotkań rekreacyjnych tj. spotkania dla dzieci i młodzieży i osób dorosłych, organizację Dnia Dziecka, mikołajek itp. (w tym zakup poczęstunku, upominku, materiałów papierniczych i innych rzeczy niezbędnych do organizacji przedsięwzięć).

2.6. Wspieranie modelu funkcjonowania prawidłowej postawy w rodzinie z problemami uzależnienia.

2.7. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem a w szczególności ofiarom przemocy domowej- koordynowanie działań poprzez współpracę z Policją, Sądem Rejonowym, Prokuraturą Rejonową, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Zespołem Kuratorów Sądowych, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi.

2.8 Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy dla osób będących w stanie nietrzeźwym- współfinansowanie świadczonej opieki medycznej, prawnej i profilaktycznej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodzin.

3.1. Udział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3.2. Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych.

3.3. Dofinansowanie bieżącej działalności świetlic (wraz z zakupem niezbędnego sprzętu, wyposażenie w materiały edukacyjne, pomocowe, środki czystości) oraz finansowanie wyjazdów edukacyjno- wycieczkowych, rekreacyjnych w tym np. wyjazdy na basen, lodowisko dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub zagrożonych alkoholizmem, prowadzonych w sołectwach.

3.4. Realizacja pozalekcyjnego programu:

- opiekuńczo- wychowawczego, prozdrowotnego, prospołecznego.

Adresatami programu są dzieci i młodzież, zajęcia ukierunkowane na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu, zmniejszające ryzyko kontaktu z substancjami psychoaktywnymi. W razie potrzeby istnieje możliwość dożywiania, zakupu materiałów do pracy na zajęciach. Zajęcia te mogą być uzupełnione np. warsztatami profilaktycznymi, wyjazdami do kina, na basen, wycieczką, zajęciami sportowo- rekreacyjnymi itp.

3.5. Organizowanie i finansowanie półkolonii lub kolonii letniej, wypoczynku zimowego feryjnego, obozów- działania skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, rodzin nie radzących sobie wychowawczo, rodzin w których występuje przemoc, czy inne zachowania ryzykowne.

3.5. Realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Osie.

3.5.1. Dostarczanie do szkół materiałów informacyjno- edukacyjnych lub zakup przez szkoły tych materiałów w ramach środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień.

3.6. Wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez prenumeratę lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji, materiałów multimedialnych.

3.7. Monitorowanie skali problemów alkoholowych i narkotykowych w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań i sondaży, tworzenie lokalnych diagnoz ekspertyz (samodzielnie lub zlecając je profesjonalnym instytucjom), a także ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych.

3.8. Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy na terenie gminy oraz regionu.

3.9. Opracowywanie, wydawanie, zlecenie druku oraz zakup broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.

3.10. Promocja zdrowego i bezalkoholowego stylu życia oraz zdrowego spędzania wolnego czasu poprzez organizację konkursów z zakresu profilaktyki uzależnień, (w tym zakup nagród, upominków).

3.11. Rozpowszechnianie informacji o działalności GKRPA np. poprzez stronę internetową,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

4.1. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich, grup samopomocowych, zrzeszających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny poprzez dofinansowanie działań podtrzymujących proces terapii osób uzależnionych i współuzależnionych.

4.2. Dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności instytucji i stowarzyszeń mającej charakter związany z zapobieganiem powstawaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, przemocy, promowaniem pozytywnych zachowań, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

5. Udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym przez GKRPA

W skład GKRPA wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej i narkotykowej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Do zadań GKRPA zgodnie z zapisami w/w ustawy należy:

- a) motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia
- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
- c) udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym podejmowanie procedur interwencyjnych na rzecz dobra małoletnich dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy
- d) prowadzenie ewidencji osób uzależnionych i współuzależnionych

- e) prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w tym zakup materiałów edukacyjnych na potrzeby promocji zdrowia i profilaktyki (ulotek, broszur, plakatów itp.)
- f) współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii.
- g) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w Osiu w sprawie ustalenia dla terenu gminy liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- h) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)
- i) inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
- j) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zasad promocji i reklamy oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Rozdział IV

ZASADY FINANSOWANIA ORAZ SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 roku, przewodnicząca, sekretarz i członkowie komisji, otrzymają wynagrodzenie w wysokości proporcjonalnej do najniższego wynagrodzenia w kraju w 2020 r.:

- a) Przewodniczący Komisji 10%
- b) Sekretarz Komisji 8%
- c) Członkowie Komisji 6%

2. Za pracę w innych działaniach związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych ustala się wynagrodzenie w wysokości 6% najniższego wynagrodzenia w kraju w 2020 r.

3. Za brak uczestnictwa w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynagrodzenie nie przysługuje.

2. Sposób realizacji Programu.

1. Realizatorem Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Osie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu.

2. Koordynatorem Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiu

3. Finansowanie Programu.

Środki na realizację Programu pochodzą z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez podmioty gospodarcze.

**Preliminarz wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz realizacji zadań z zakresu zwalczania
narkomanii na 2020 rok.**

Dział	Rozdział	§	Treść	Kwota w zł.
851			Ochrona zdrowia	160.000,00
	85153		Zwalczanie narkomanii	2.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.500,00
		4300	Zakup usług pozostałych	500,00
851				
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	158.000,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	24.236,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenia roczne	1.960,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	5.511,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	779,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe: - posiedzenia Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych; - Punkt Konsultacyjny; Świetlice wiejskie	30.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	13.000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	79.878,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	500,00
		4440	Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	636,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1.500,00
Razem wydatki na realizację zadań:				160.000,00